

Tantárgy neve: TANM-PPM-117 A pályaválasztási érettség fejlesztése az iskolában**Tantárgy-leírás:****1. Fejlesztett kompetenciaterületek:**

Tanulók igényeinek és fejlődési sajátosságainak figyelembevételével a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődésének biztosítása. Egyéni különbségekben rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználása.

2. A tantárgy tartalma:

Pályaválasztási, pályafejlődés elméletek (Super).

A pályaválasztásról: az ember-pálya megfelelés jelentősége.

Elméletek a serdülőkorról, a serdülőkor sajátosságai, feladatai.

A családi körülmények, hatások.

A képességek feltérképezése (figyelem, emlékezet, tanulás, gondolkodás).

Képességfejlesztés, kreativitás, tehetség gondozás.

Érdeklődés, motiváció.

Jövőbeli tervek, életcélok és az értékstruktúra felderítése.

Az érzelmi élet sajátosságai: érzelmi szabályozás és érzelmi intelligencia; énkép és önértékelés.

A tanuló és a közösség – a csoportban elfoglalt hely, szerepek, az együttműködési készség fejlesztése.

Pályaismeret: a pályák követelményeinek, jellegzetességeinek ismertetése, foglalkozásprofilok.

A foglalkozások rendszere: pályacsoportok, rokonpályák, pályatablók, továbbtanulási lehetőségek.

Társintézmények: együttműködés az iskolapszichológussal, a pályaválasztási tanácsadóval, a munkaügyi központtal.

Tájékozódás a munkaerőpiacon: az álláskeresés technikái.

3. A tanegység teljesítésének kritériumai

Aktív részvétel a szemináriumokon, elmélyülés egy választott részterületben a szakirodalom feldolgozásával, erről beszámoló. Interjú és egy iskolában végzett vizsgálat (kérdőív / megfigyelés) készítése a pályaaorientációs munka témakörében.

Irodalom

Bagdy E. (1986): *Családi szocializáció és személyiségzavarok*. Budapest, Tankönyvkiadó.

Bagdy E., Telkes J. (1988): *Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában*. Budapest, Tankönyvkiadó.

Bernáth L., Révész Gy. (szerk.) (1998): *A pszichológia alapjai*. Budapest, Tertia Kiadó. (13. Intelligencia, kreativitás, tehetség. 167-179.)

Csirszka J. (1994): A korszerű pszichológiai foglalkozási profil. In: Dr. Ritoók Pálné, Gillemontné dr. Tóth M. (szerk.): *Pályalélektan*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 408-431.

Dehelán É., Szász Balázné, Sárossy Györgyné (2004): *Egy pályaválasztási érettséget fejlesztő módszer alkalmazásának néhány iskolai tapasztalatáról*. Iskolapszichológia 22. Budapest, ELTE.

Erikson, E.H. (1997): Az emberi életciklus. In: Bernáth L., Solymosi K. (szerk.): *Fejlődéslélektan olvasókönyv*. Bp., Tertia Kiadó, 27-41.

N.Kollár K., Szabó É. (szerk. 2004): *Pszichológia Pedagógusoknak*. Budapest, Osiris Kiadó.

Kósáné Ormai Vera, Porkolábné Balogh Katalin, Ritoók Pálné (1984): *Neveléslélektani vizsgálatok*. Budapest, Tankönyvkiadó. 497-584.

Martonné Tamás M. (1997): Pedagógusok és pszichológusok együttműködési lehetőségei... In:

Mészáros A. (szerk.) *Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága*. Budapest, Eötvös Kiadó, 432-442.

Mészáros A. (2004): A Myers-Briggs-féle Típus Indikátor... In: Mészáros A. (szerk.): *Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága*. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó. 467-486.

Ritoók Pálné (1986): *Személyiségfejlesztés és pályaválasztás*. Budapest, Tankönyvkiadó.

Roe, A. (1994): A foglalkozás szerepe az egyén életében. In: Dr. Ritoókné, Gillemontné (szerk.): *Pályalélektan*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 227-246.

Rókusfalvy Pál (1987): Testnevelési főiskolai hallgatók összehasonlító értékorientáció és életcélvizsgálata. In: Szilágyi Klára (szerk.): *Érték és munka*. Budapest, Oktatáskutató Intézet, 265-301.

Rókusfalvy P. (1994): A serdülők és ifjak pályafejlődése, pályaalakuló tevékenysége. In: Dr. Ritoókné, Gillemontné (szerk.): *Pályalélektan*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 99-115.

Super, D.E. (1994): Önmegvalósítás munkában, szabadidőben. In: Dr. Ritoókné, Gillemontné (szerk.): *Pályalélektan*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 69-84.

Szilágyi K. (1987): A Super-féle munkaérték kérdőív. In: Szilágyi K.: *Érték és munka*. Budapest, Oktatáskutató Intézet, 7-34.

Tyszkowa, M. (1994): Az élet-perspektívakép gyermek- és ifjúkorban. In: Dr. Ritoók Pálné, G. dr. Tóth Mária (szerk.): *Pályalélektan szöveggyűjtemény*. Tankönyv Kiadó, Budapest. 213-224.